

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
НААНУ ННЦ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ
ІНСТИТУТ ПРОДОВОЛЬЧИХ РЕСУРСІВ НААНУ

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ
ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Матеріали X (Ювілейної) Міжнародної
науково-практичної конференції, присвяченої 130-річчю НУХТ

23-24 травня 2014 р.

Тези доповідей

Київ НУХТ 2014

ІННОВАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯМ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЦУКРОВОЇ ГАЛУЗІ

Т.П. Василенко

Національний університет харчових технологій

Стійкий розвиток (*sustainability*) економіки характеризується прогресивною направленістю та запасом стійкості. Відповідно, поняття стійкого розвитку традиційно містить опис характеристик прогресивності змін в системі. В тому числі, на рівні підприємства прогресивність змін як складова його стійкого розвитку пов’язується з економічним зростанням та розширенням підприємства, з позитивною динамікою фінансових показників, з підвищенням ефективності його діяльності та використання виробничих ресурсів. В цьому сенсі, для енергоємних підприємств, до числа яких належать цукрові заводи, значення енергозбереження як важливого фактора їх стійкого розвитку зростає.

Традиційна політика підвищення енергоефективності обмежується розглядом забезпечуючих енерготехнологічних факторів енергозбереження, що впливають на розвиток передумов економії енергоресурсів. В той же час, ефективність управління, вимірювання та аналізу як складових енергозбереження залишається недооціненою. Енергоефективність стає вимірюваною та керованою, коли вона визначається на основі ключових показників енергоефективності (КПЕ) та підтримується адекватною системою збирання даних та їх аналізу. З допомогою внутрішнього та зовнішнього бенчмаркінгу на базі КПЕ підприємства мають можливість об’єктивно аналізувати та оцінювати як свій сучасний стан, так і визначати перспективи подальшого підвищення енергоефективності. Застосування КПЕ для характеристики прогресивної направленості змін на підприємстві має значні переваги, забезпечуючи можливість її надійного визначення та оцінювання.

Тобто, розглядаючи інноваційний характер енергозбереження, також слід брати до уваги необхідність впровадження інноваційних технологій формування системи КПЕ, їх визначення та аналізу. Стійкий розвиток вимагає інноваційних шляхів ведення бізнесу та управління ним. Лише співробітники підприємств, які комплексно визначають та розкривають дані з енергоефективності, адекватно управляючи ними, розуміють, як оптимізувати процес виробництва, використовувати ринкові можливості, зменшувати собівартість, дотримуватися нормативних вимог, виправдовувати очікування зацікавлених сторін і, відповідно, стійко розвиватися, управляючи ризиками.

Крім цього, зростає попит на об’єктивну звітність зі сталого розвитку, що базується на ключових показниках ефективності. Одночасно, в інноваційно-орієнтованій економіці зацікавлені сторони почали вимагати такого ж рівня точності та періодичності нефінансових даних, як і фінансових. Систематичний моніторинг та аналіз ефективності використання енергії потребує інтеграції з фінансовою оцінкою ефективності, а цього не можна досягти без складного інструментарію для управління даними з енергоефективності. З точки зору інноваційних рішень з управління енергоефективністю слід говорити про

адекватне методологічне забезпечення, яке:

- дозволяє підприємствам визначати ефективність, консолідувати ресурси та підвищувати продуктивність з допомогою бенчмаркінгу;
- забезпечує достовірність даних шляхом використання аналогічних фінансовій сфері методів, консолідує дані та звітність у відповідності з різними принципами, протоколами та вимогами.

Оцінювання та порівняльний аналіз як складові бенчмаркінгу, потребують відповідної бази збирання та порівняння даних. Щоб зробити дані з енергоефективності порівнюваними, можна використати міжнародні настановчі принципи та протоколи, що визначають, як вимірювати та розкривати дані з енергоефективності. Наприклад, *Глобальною ініціативою зі звітності (Global Reporting Initiative, GRI)* в рамках *Настанови звітності зі стійкого розвитку (Sustainability Reporting Guideline G4)* розроблені показники, такі як EN5 «Енергія, зекономлена в результаті заходів зі зниження енергоспоживання та підвищення енергоефективності», призначені для демонстрації активних дій з підвищення енергоефективності за рахунок удосконалення технологічних процесів та других ініціатив з енергозбереження [1]. Настанова GRI також стимулює виробників до розкриття кількісних даних та чіткого надання якісних даних з енергоефективності.

Таким чином, енергозбереження на підприємствах цукрової промисловості є одним з найважливіших факторів їхнього стійкого розвитку. Інноваційні рішення для збирання даних, їхнього аналізу та звітності дозволяють здійснювати моніторинг ключових показників ефективності прозоро та дієво і, відповідно, управляти показниками стійкості в часі та залежно від основних параметрів і показників.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Materiality in the Context of the GRI Reporting Framework (online) [Electronic resource] // GRI. – 20 March 2013. – Available: <https://www.globalreporting.org/reporting/guidelines-online/TechnicalProtocol/Pages/MaterialityInTheContextOfTheGRIReportingFramework.aspx>.